

BBC-1601100102041200 Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) (CBCS) Examination

June-July - 2021

Sanskrit

(Darshan)

(New & Old Course) (Common Paper for 2015 & 2016)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना / Instructions :

- (१) अधा ञ प्रश्नोना गुण सरभा छे.
- (1) All question carry equal marks.
- (२) कोरुपण पांय प्रश्नोना उत्तर आपो.
- (2) Answer any five questions.

१ भाषांतर करो.

१४

1 Translate the passage.

14

- (१) अथ को धर्मः, किं तस्य लक्षणमितिचेदुच्यते यागादिरेव धर्मः । तल्लक्षणं वेदप्रतिपाद्यः प्रयोजनवदर्थो धर्म इति । प्रयोजनेऽति व्याप्तिवारणाय प्रयोजनवदिति । भोजनादावति – व्याप्तिवारणाय वेदप्रतिपाद्य इति । अनर्थ फलकत्वादनर्थभूते श्येनादावतिव्याप्ति वारणायाथ इति ॥
- (२) साचि त्रिविधा – विभक्तिरूपा, समाजाभिधानरूपा, एकपदरूपा चेति । तत्र विभक्ति श्रुत्याङ्गत्वं यथा 'व्रीहिभिर्यजेते' इति । तृतीयाश्रुत्या व्रीहीणां यागाङ्गत्वम् । तदपि पुरोडाशप्रकृतितया । यथा यशोर्हृदयादिरूपहविः प्रकृतितया यागाङ्गत्वम् ।

२ नीचेना गद्यखंडोको भाषांतर करो.

१४

2 Translate following passaga.

14

- (१) स च एषोऽन्तर्हृदय आकाशः । तस्मिन्नयं पुरुषो मनोमयः । अमृतो हिरण्यमयः । अन्तरेण तालुके । य एष स एष स्तन इवावलम्बते सेन्दियानिः । यत्रासौ केशान्तो विवर्तते । व्यपोह्य शीर्षकपाले भूरित्याग्नौ प्रतितिष्ठति । भुव इति वायौ ॥
- (२) अन्नाद्वै प्रजाः प्रजायन्ते । याः काश्च पृथिवीं श्रिताः । अथो अन्नेनैव जीवन्ति । अथैनदपि यन्त्यन्ततः । अन्नं हि भूतानां ज्येष्ठम् । तस्मात्सर्वोषधमुच्यते । सर्वं वै तेऽन्नमाप्नुवन्ति, येऽन्नं ब्रह्मोपासते । अन्नं हि भूतानां ज्येष्ठम् । तस्मात्सर्वोषधमुच्यते । अन्नाद्भूतानि जायन्ते ।

૩	‘અર્થસંગ્રહ’ના રચયિતા લૌગાક્ષિભાસ્કરનું વ્યક્તિત્વ અને તેમની કૃતિઓનું વર્ણન કરો.	૧૪
3	Describe the personality and literary works of 'Laugakshi Bhaskar', the author of the 'Arthasangrah'.	14
૪	‘અર્થવાદસ્ત્રિધા મતઃ ૧’ – સમજાવો.	૧૪
4	Explain - ‘અર્થવાદસ્ત્રિધા મતઃ ૧’	14
૫	લૌગાક્ષિભાસ્કરના મતે વેદનું લક્ષણ અને તેના વિભાગો જણાવો.	૧૪
5	Write the definition of વેદઃ and its division according to Laugakshi Bhaskara.	14
૬	‘તૈત્તિરીયોપનિષદ્’ મુજબ મોક્ષસાધન મીમાંસાની ચર્ચા કરો.	૧૪
6	Discuss મોક્ષસાધનમીમાંસા according to તૈત્તિરીયોપનિષદ્.	14
૭	તૈત્તિરીયોપનિષદ્માં પ્રાણમહિમા અને મનોમયકોશ વિશે વિસ્તૃત સમજૂતી આપો.	૧૪
7	Explain fully on પ્રાણમહિમા and મનોમયકોશ in તૈત્તિરીયોપનિષદ્.	14
૮	ઉપનિષદોનું મહત્ત્વ સમજાવો.	૧૪
8	Explain the importance of 'Upanishada'.	14
૯	નીચેના વિષયો પર ટૂંકનોંધ લખો.	૧૪
9	Write Short notes on following topics. (૧) મીમાંસાદર્શનનો ઉદ્ભવ - (1) Origin of મીમાંસાદર્શન. (૨) ભાવનાનું લક્ષણ અને પ્રકારો. (2) Definition of ભાવના and types of ભાવના.	14
૧૦	નીચેના વિષયો પર વિવેચનાત્મક નોંધ લખો.	૧૪
10	Write a critical notes on the following topic. (૧) ઉપનિષદોના સિદ્ધાંતો. (1) Principles of Upnishada. (૨) ઉપનિષદોની શૈલી. (2) Style of Upnishada.	14